

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik IV., šte. 22.
Četrtna številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetško-delavske zveze.

Stane letno 28-80 Din, mesečno 2-40 Din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 10 Din.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168.

Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne prosto.

Propadanje monarhistične misli.

Pred vojno je bilo naše ljudstvo gotovo prav do mozga monarhistično. Ti sočletno robstvo v monarhiji je od roda do roda globlje zasajalo občutek odvisnosti, blančevanja. Nič se niti zganilo ni več v ljudski duši, kaj še, da bi se porodila misel, da bi bilo lahko drugače! Vse naše stranke so stale pred vojno strogo na monarhističnem stališču z edino izjemo socialistične stranke, ki stoji že od nekdaj na republikanskem stališču, ker je to nujna posledica njenih načel svobode, enakosti in bratstva. Ker ne priznava nobenih predprav, ne more priznavati niti predprav po rojstvu, kar je za dedno monarhijo bistveno.

Pred vojno smo bili torej republikanci le socialisti. In čisto gotovo nam je to osamljeno stališče med ljudstvom takrat zelo zaviralo razmah. »Proti cesarju so!« so šušljali naši nasprotniki na levi in desni. Na vseh koncih je prežalo na nas nebroj odkritih in zakritih volunov, da nas uničijo kot državi (cesarju!) nevarne velezdajalce. Vse zastoni! Program stranke se seveda v tem vprašanju ni premaknil in se ni mogel premakniti niti za las.

Prišla je vojna, z njo trpljenje in preiščevanje. V očeh nevednega ljudstva je vodil vojno seveda cesar. Ne smemo se zato čuditi, da je pri vedno hujšem trpljenju vstajal tudi vedno hujši odpor proti vodniku. Rešpekt do vladarja je šel v kose in lahko rečemo, da ni bilo ob razsulu Avstrije med našim ljudstvom več za peščico monarhistov. Vse je bilo republikansko: priznavamo pa, da je bilo to republikanstvo čisto nekaj posebnega, menda bi ga najlažje označili z anarhizmom. Kajti stoletni suženi ne vidi v voditelju svojega voditelja, temveč samo gospodarja, ki mu je treba služiti. Če tega gospodarja nažene, potem bo prost in bo delal, kar bo hotel. Tako republiko si je povečini predstavljalo naše ljudstvo: v svoji nevednosti je mislilo, da je mogoča (najbrž na sploh ni na to mislilo).

Polagoma pa so začeli cikati glasovi o možnosti kraljestva, no, in šlo je skoro brez odpora: meščansko časopisje je opravilo svojo nalogo izborna, ljudstvo je stalo obs. trani precej hladno skoroda tonu. Spoznalo je, da je tista »negova republika« nemogoča ter se je vdalo v božjo voljo. Dobili smo mladega regenta, ki je svojim preprostim, ljubeznivim nastopom očaral vse. Izišle so prve naredbe z njegovim podpisom, vse se je divilo; začela je vstajati v ljudstvu nova slika: demokratično kraljestvo. In ta slika ni bila baš napačna. Le mi smo jo kot do-

sledni republikanci seveda odklanjali tudi takrat.

Ko so pa izstopili klerikalci iz vlade in iz koalicije s srbskimi radikalci, so začeli napadati kraljestvo. Ne mogoče iz kakšnih principov, ampak iz zgoli koristolovskih nagibov: ustrašili so se pravoslavja. Reči moramo, da ti agitatorji niso uspeli. Vkljub njihovi silni zakriti in odkriti agitaciji se je misel demokratičnega kraljestva še poglabljala.

Pa prišlo je drugače. Kakor se je ljudstvu zdelo od kraja, da so odločujoči Jugoslovani monarhisti iz čistih vzrokov, tako n. pr. v korist zedinjenja, v korist osvoboditve, tako se je začelo kmalu bolj in bolj kazati, da so ti ljudje kraljevski iz čisto drugih vzrokov; da namreč potrebujejo solnca, da se na njem sami grejejo in debelijo. Začelo se je polagoma tisto ozabno belanje za redovi, kilometerski članki po časopisju o najneznatnejših dogodkih iz vladarske rodbine so delali razpoloženje in ga še delajo, silni naporu stopiti v ospredje pri reprezentancah in jih napraviti kar najbolj sijajne v dobi, ko štiri petine ljudstva gladuje... Nai navedemo samo par postaj razvoja tega demokratičnega kraljestva: v ustavi naslov »Veličanstvo«, »po milosti božji«, nedotakljivost vladarjeve osebe, smrtna kazen za politične zločince proti vladarjevi osebi. Pozneje pa je prišlo še hujše: tekmovalje, kako razviti vso razkošnost v vladarjevi okolici, katero tekmovalje se z vsakim dnem še stopnjuje!

Vse to je začelo siliti marsikoga v razmišljanje. Vemo, da je mladi vladar večkrat pokazal svojo nejevoljo nad vsem tem; vemo, da je tudi poizkušal omejiti in izzvati ta neokusni bizantinizem, pa

negovi naporu so zaman: hlapci potrebujejo gospodarja, da morejo dobro živeti in da se morejo v nevarnosti skriti za njegov hrbet, kajti on je nedotakljiv. Ni jim mar, če pri tem gospodar izgublja pri drugih na veljavi, ne mogoče zaradi sebe samega, ampak zaradi njih — hlapcev.

In to se godi danes na celi črti. Čeprav imamo simpatičnega vladarja, ki gotovo nima v celi državi niti enega osebnega sovražnika, ki ni zagrešil še niti enega nedemokratičnega čina, ki nastopa kot vladar vselej in povsod brezhibno, ki uživa pri vseh državljanih kot vladar in kot človek naravnost simpatije — vidimo vkljub temu, da silno naglo raste število republikanskih državljanov, dočim število monarhističnih pada.

Kako je danes stanje tega razpoloženja?

Srbsko ljudstvo je demokratično že od nekdaj. Srbu je vsak Srb brat in tudi lastni kralj; hlapci pa mu tega brata odtegujejo.

Hrvatje, do prevrata slepi monarhisti, so postali po vojni odločni republikanci, vztrajajo v tem razpoloženju vedno lažje, ker imajo vedno manj vzrokov ogrevati se za kaj drugega.

In Slovenci? Vemo, da sta izmed vseh naših političnih strank samo dve po programu monarhistični: Demokratska in njen privesek Samostojna. Vse druge so pa danes javno republikanske, ki če mogoče niso po programu, če mogoče nimajo vodstva, ki bi bilo republikansko po prepričanju, pa so republikanske zato, ker vedo, da bodo dobile največ pristašev, če dvignejo republikansko zastavo. To pa je še najbolj značilen dokaz, da monarhistična misel pri nas propada. In — prav je tako!

Jugoslovanski škofje proti agrarni reformi.

Kmetki delavec, največji trpin današnje dobe, suženi svojim gospodarjem — kmetским bogatašem, brezpravni robot na posestvih škofov, kononikov in župnikov: to je položaj kmečkega proletariata! Gladna deca, razcapana družina umira gladi, hira počasi vero v srečo na boljše čase, z zaupanjem v boga in njegove božje namestnike, ki bodo tem proletarcem pomagali do človeškega življenja... Na onem svetu, pravi župnik, bo boljše: boljše življenje na onem svetu ima obljubljeno trpin — zato, ker tiste dobrote ne bodo šle na račun božjih namestnikov.

Kako pa je na tem svetu?

Revolucija in vojna z vsemi posledicami sta vcepila strah, tudi agrarnim

mogotcem. V Jugoslaviji so obljubili agrarno reformo. Samo obljubili! »Zemlja bodi božja in tistega, ki jo obdeluje!« so pisali. Kolikor več je bilo bajonetov, kolikor bolj je rasla zopet trpinova ponižnost, toliko bolj je vrag jemal — agrarno reformo!

Že 1. 1919. so se prvi oglašili v Beogradu sapni katoliški jugoslovanski škofje in so protestirali proti agrarni reformi. Vlada, ki se je itak težko odločila tudi za tisto slepilo, ki jo nazivlje agrarno reformo, pa vendar ni upoštevala te nesramne želje božjih namestnikov, ki so hoteli varovati svoj žep in še naprej imeti svoje poljske in viničarske sužnje, kajti veleposestva škofov (cerkev predstavljajo vsi verniki, sadove cerkvenih posestev

pa uživajo le škofovski milijonarji, zato to niso cerkvena posestva) naj bi se tudi delila.

Ni bil dosti ta prvi opomin.

V času, ko vlada napravlja atentat za atentatom na pravice delavskega ljudstva, prihajajo zopet jugoslovanski škofje, božji namestniki in protestirajo proti agrarni reformi. 29. aprila 1922 so se zbrali v Zagrebu ti dični božji namestniki, ki uče vedno kmetsko ljudstvo brezposojne pokorščine posvetni in duhovski gosposki in so poslali vladni spomenico, v kateri protestirajo proti agrarni reformi, češ, da se dela z njo cerkvi krivica!

Kakšna gorostasna laž! Ali ne bi bili deležni agrarne reforme v teh naših krajih oni ponižni trpini, škofovski sužnji, ki predstavljajo cerkev? Torej, cerkev, t. j. njeni zastopniki, bi pomagali tisočerm lahko iz bede. Sai bi to že brez državne zahteve storiti morali!

Ne zbirajte zakladov, je rekla Kristus, uče božji namestniki ljudstvo, pa samo ljudstvo, sami pa nimajo nikdar polne bisage.

To spomenico sta v celoti priobčila katoliška lista »Straža« in »Slov. Gospodar«. Seveda pod sramežljivim naslovom »Naši škofje govorijo« o gmotnem stanju cerkve in duhovščine.

Farizeji! Pijejo kri svojim delavcem in si pridobivajo milijone, ki jih dvigajo iz zemlje botne in žuljeve roke. Raztrgani nižji duhovni sobratje in v zlatu kopajoči se prelati in škofje so lepa primera kapitalističnega sistema, ki vlada katoliško cerkev!

Krinko so sneli, ljudstvo, vidiš njihova dela in verui njihovim naukom: moli in delaj za take Kristove namestnike!

Če veruješ v Krista trpiš, spletaš bič in poženi oskrumjevalce iz templja, tvoje zatiralce, ki ti tudi zemlje ne puste!

Siromak s Slov. Goric.

Nasilje.

Vlada je razpustila občinski svet mesta Ljubljane in imenovala kot vladnega komisarja dr. Senekoviča.

»Demokratska« vladna večina vrši svoj demokratski program.

Ne bomo se spuščali mogoče v kakšno kritiko dosedanjega občinskega sveta, niti njegove večine, in še manj njene socialističnega župana. Vsakdo ve, da je prišlo do njegove izvolitve proti sklepu izvrševalnega odbora socialistične stranke ter ni bilo vsled tega med ljubli. socialističnim občinskim klubom in našo stranko lahko rečemo nobenih oficijalnih stikov. Stranka je šla svoja pota po začrtanem programu, socialistični odborniki pa svoja.

Razumljivo, da nimamo povoda ogrevati se za take svoje politične pristaše, razumljivo tudi, da se nismo ogrevali za večino v občinskem svetu. Niti na misel nam ne pride, da bi hoteli mogoče danes braniti koga zato, ker je bil naš po imenu.

Naša dolžnost pa je, da branimo pravico proti krivici.

Zakaj je bil občinski svet razpuščen?

Pri zadnjih volitvah je dobila vladna stranka »demokratov« izmed 48 samo 18 občinskih odbornikov. Zahtevali so župana zase, vendar druge stranke so že takrat občutile proti demokratom tak odpor, da so se zedinile za Peska, ki je bil izvoljen za župana. V Ljubljani je nastal med demokrati vik in krik. Nar. socialist župan Ljubljane, demokrat pa ne! Spominjamo se tiste grde poteze, s katero

so demokrati izpodnesli Pesku županski stolec. Način, kako so vodili demokrati tisti boi, je demokrate še bolj spravil v Ljubljani ob kredit in pri drugih volitvi je bil izvoljen socialist dr. Perič. Ker ni bilo mogoče na njem najti nobene črne pike so ga morali potrditi.

Demokrati so videli, da so poraženi, a udali se niso. Mislili so si: čemu smo pa vlada? In sestavili so za mesta, ki imajo čez 10.000 prebivalcev nov volilni red, pogazili so naravni proporc in upejali nov proporc, pri katerem pa uživa najmočnejša stranka velike predprave. (Ne pozabimo, da so bili demokrati pri zadnjih volitvah najmočnejša stranka!)

Ko so imeli nov volilni red, je bilo treba samo še razpustiti stari občinski svet. Iskali so precej časa, pa pravega vzroka le niso mogli iztakniti; minila jih je potrpežljivost in menda zadnji drobci razsodnosti — razpustili so te dni občinski svet in vladni komisar — najbrže njihov pristaš, naj vodi volitve.

Nehote nam uhaja spomin na tisto dobo, ko je sedel dr. Šusteršič v deželnem odboru in Hribar na županskem sto-

lu. Vsa poštena javnost se je zgražala nad sistemom, ki je hotel zviti na kolena napredno Ljubljano pred klerikalnim deželnim odborom. In Ljubljana se takrat ni udala. Ironija usode hoče, da več tistih, ki so takrat zmagali pred nadmočno krivico, danes uveljavljajo sami isto metodo, ki so jo nekoč kot krivično sami obsodili. Ali mislijo, da bodo tokrat tudi zmagali? Ali se ne spominjajo, kakšen odpor je nastal v vseh slojih prebivalstva takrat proti tisti metodi? Ali so že tako nerazsodni, da mislijo, da ga sedaj ne bo? da ga še ni?

Naj ne pozabijo, da njihov načrt še ni do kraja izpeljan, da še ne sedi na županskem stolu župan-demokrat. Treba bo še prej volitev. In te prinesejo demokratom prav gotovo velik križ čez njihov račun. Takrat, ko je bilo ime »državotvoren element« za naivne poštenjake še nekakšna privlačna sila, so dobili ti državotvorni elementi 18 občinskih odbornikov. Danes, ko je tista »državotvornost« razgaljena, pa naj jih dobijo ravno toliko ali pa še več?

Zakon o volilnih imenikih.

Med mnogimi zakoni, ki jih rešuje Zakonodajni odbor, je zakon o volilnih imenikih eden boljših. Z njim se vpeljuje popolni volilni kataster s trajnimi volilnimi imeniki, kar pomeni proti dosedanjemu stanju na vsak način znaten napredek. Stalni volilni imeniki so za pravilnost vpisov vsekakor boljša garancija, kakor za to sestavljeni imeniki, kakor smo jih imeli doslej. Dobro je znano, koliko sitnosti so delale reklamacije v zadnjem trenutku in kako težko je včasih bilo doseči popravek. Sedaj bo mogoče nadzorovati volilne imenike ob vsaki priliki, ne pa le tik pred volitvami. Imeniki se vodijo v občini; ali en izvod je tudi pri sodišču, kateremu se mora naznaniti vsaka izprememba, tako da se mora imenik občine vedno vjemati s tistim, ki ga ima sodišče. Poleg glavnega imenika se mora voditi abecedni pregled vseh vpisanih, tako da se vsak vpis in vsak izbris lahko takoj najde brez težave. Tudi sicer so za pravilnost imenikov predvidene dobre garancije. Vsak volilec ma pravico vpregleda, prepisa, reklamacije itd.

Ker je zakon v glavnih potezih dober in ustreza zlasti mnogim socialističnim zahtevam, je sodr. Kristan v Zakonodajnem odboru v načelu glasoval za to, da ga sprejmejo za podlago specialne debate. V tej so bili podani nekateri izpreminjevalni predlogi, od katerih je bil z našega stališča najvažnejši ta, da se mora volilec vpisati takoj, čim pride v občino, oziroma čim dobi tam volilno pravico, ne pa še le po šestih mesecih. Teh šest mesecev so zastopniki vlade zagovarjali s tem, da bi ta ali ona stranka lahko po razpisu volitev nagnala v kakšno občino toliko volilcev od drugod, kolikor bi jih potrebovala, če bi se volilec lahko vpisal tisti dan, kadar pride v občino. Priznati je treba, da je ta pomislek ponekod opravičen; na drugi strani je pa škoda, ki jo utegnejo imeti delavski volilci od teh šestih mesecev, prevelika, da bi mogli socialisti opustiti svojo zahtevo. Ali vladna večina je vztrajala na svojem.

Drugi pomisleki so razvidni iz nekaterih opazk, ki jih je sodr. Kristan naredil v specialni debati.

Med drugim je dejal sledeče:

Gospodje, kar se tiče uradnikov, sem tudi jaz za to, da imajo volilno pravico

tam, kjer žive, ker je to edini način, da se more kontrolirati njih glasovanje. Mislim sicer, da bi bila predložena stilizacija dovoljna, če bi se pri nas v praksi vedno tako postopalo, kakor je izraženo v teoriji. Tukaj je rečeno, da morajo biti v volilne imenike vpisani vsi fisti, ki imajo volilno pravico in so nastanjeni v občini. Meni bi to bilo jasno, vem pa, da ne bo natančnejše preciziranje nič škodovalo, zakaj kljub vsem predpisom se je zgodilo, da je posameznik glasoval po dvakrat in tudi po trikrat. V enem mestu stanuje in glasuje tam; v drugem dobiva plačo in glasuje tam; v tretjem ima kos posesti in glasuje tudi tam. (Dragutin Pečič: To je popolnoma resnično.) Tako bi v posameznih slučajih imeli pluralni sistem. Ker se to nikakor ne sme dovoljati, sem za predlagani dodatek.

Kar se tiče predloga gospoda Laziča, da se za podlago ne vzamejo volilni imeniki zadnjih volitev iz leta 1920., ampak rezultati ljudskega štetja, se iz praktičnih razlogov ne bi strinjal s tem, ker vem, da je po državi mnogo občin, v katerih v tem oziru ni reda, in tudi nisem dovolj prepričan o popolni pravilnosti ljudskega štetja. Če se ne bi vzelo za podlago nekaj, kar je že utrjeno, bi se lahko zgodilo, da bi bili ti volilni imeniki že od začetka nezanesljivi. Meni so stalni imeniki zelo simpatični in jih smatram za zelo potrebne, zakaj če se sestavljajo volilni imeniki še le par tednov pred volitvami, se lahko gode v imenikih največje falsifikacije. Neko podlago moramo imeti, da je mogoče vsak čas kontrolirati, ali je človek, ki mu gre volilna pravica, vpisan ali ne, in če se danes razpišejo kakšne volitve, da ni treba nič drugega, kakor vzeti te volilne imenike, pa je stvar končana. Tako sem uverjen, da bo stvar lahko v redu, zakaj le na ta način dobimo volilni kataster, ki je pogoj za pravilno volitev in ki ga po mojem mnenju predstavljajo taki volilni imeniki.

Mislim pač, da se je tudi pri zadnjih volitvah moglo goditi, da je ta ali oni imel volilno pravico, pa ni bil vpisan. Ali zato, ker takrat ni bil vpisan, ni izgubil pravico reklamirati, pa se mora vpisati sedaj. Sai je bil takrat marsikdo vpisan, ki je medtem umrl, pa se mora izbrisati; kdo drugi se je preselil, pa se mora tudi

izbrisati; prav tako se morajo tisti, ki so dobili volilno pravico, vpisati.

Strinjam se torej v glavnem s tem, da se doda opazka o uradnikih in služabnikih. Sicer se pa strinjam z gospodom Lazičem, da se briše tistih šest mesecev. Zakaj ti imeniki naj bodo res kataster. Ne ve se vedno naprej, kdaj da pridejo volitve. Lahko pridejo čez šest, čez osem mesecev, čez leto dni, lahko pa pridejo tudi čez nekoliko tednov, in če človek, ki je prišel v občino ni dosegel pravico, da voli v tej občini, ne bo pravočasno vpisan, bi se moglo zgoditi, da sploh ne pride v imenik.

Nekoliko obširnejša debata se je razvila tudi o členu 15, ki se je glasil:

»Kdor ob priliki popravljanja imenikov namenoma opusti vpisati v imenik osebe, ki jih je po svojih uradnih dolžnostih dolžan vpisati, ki pa dotlej niso bile v imeniku, se kaznuje do treh mesecev zapora ali z globo do 3000 dinarjev. Enako se kaznuje tudi v slučaju, če ob tej priliki namenoma ne izbriše tistih, ki so pomrli ali izgubili volilno pravico.«

V tej debati je sohr. Kristan dejal:

»Jaz načelno nisem za to, da se kaznujejo ljudje, ki niso krivi, ali o katerih se vsaj lahko predpostavlja, da niso krivi. Iz tega pa vendar še ne sledi, da bi se moral ta člen enostavno izpustiti, zakaj tedaj bi se odprlo zlorabam najširše polje. Tudi ni res, da se nekaj negativnega ne bi moglo namenoma storiti. Jaz lahko namenoma ostanem doma, torej namenoma nisem šel iz hiše. Ali vprašanje je, kako naj se vse to dokaže. Gotovo se ne bo moglo dokazati v vsakem slučaju. Toda vzemite ta slučaj: Jaz sem dotičnemu uradniku povedal, da sem tu in da me mora vpisati, on pa ne stori tega. Mislim, da v tem slučaju lahko rečemo, da je to namenoma opuščeno. Jaz mu osebno povem, da je ta in ta umrl, on ga pa vendar ne izbriše; tedaj lahko rečemo, da je to namenoma storjeno. Če imamo tako slučaje, ki lahko služijo kot primer, da se more dokazati, tedaj lahko predpostavljamo, da bo v praksi takih slučajev več. In za to moramo nekaj predvideti. Dokler imamo v naši družbi sistem kazni, morajo biti kazni predvidene tudi za ta slučaj. V praksi je pa vedno tako, da se krivci včasih izslede, včasih pa ne; zato mora vendar biti neka sankcija, ki velja, če se dokaže krivica.«

Ta člen je bil sprejet s tem, da se je beseda »namenoma« zamenjala z besedo »hoté«.

Ker večina odbora ni sprejela predloga, da se briše omenjenih šest mesecev, je pri končnem glasovanju sohr. Kristan glasoval proti zakonu. Tako je postopal klub tudi pri glasovanju v plenumu skupščine, kjer je sohr. Golouh podal sledečo izjavo:

»Mi bomo glasovali proti predloženemu zakonu glavno iz sledečega razloga: Ta zakonski načrt določa, da se vpiše v volilni imenik tisti volilec, ki biva najmanj šest mesecev v dotični občini. Prepričani smo, da bo zaradi tega mnogo delavcev oškodovanih. Mnogo imamo delavskih kategorij, kjer morajo delavci že po svojem poklicu pogostoma romati iz kraja v kraj. Prav tako imamo tudi na železnici cele skupine uslužbencev, ki se morajo pogostoma seliti. Podobno je s sezonskimi delavci. Iz izkušenj, ki jih imamo od prejšnjih volitev, vemo, da pridejo zaradi takih določb lahko vse omenjene skupine v praksi ob volilno pravico. Z ozirom na to bomo glasovali proti predlogu, da si priznavamo, da so v načrtu

tudi nekatere določbe, ki so dobre, kakor na primer uvedba katastra, ki nam je bil skrajno potreben.«

DARUJTE ZA GLADUJOČE V RUSIJI.

Vkljub vsem prošnjam in pozivom Rdečega križa, Nansena itd. ostaja Evropa po večini hladna in zre mirno, kako ginejo ob Volgi milijoni strašne smrti od gladi. Tudi Jugoslavija še ni izpolnila svoje človeške dolžnosti napram ruskemu narodu. In vendar je takojšnja in izdatna pomoč zelo nujna! Brez pomoči od zunaj bo nastalo še večje umiranje prebivalstva v gladujočih krajih, ki si samo nikakor ne more pomagati. Velik del polja je namreč ostal radi pomanjkanja semena in poljedelskega orodja nevsejan in neobdelan, tako da v gladnih pokrajinah ne more niti najboljša letina zadostno pomagati.

Že približno eno leto traja trpljenje in Golgota ruskega naroda. Brez vesti in brez usmiljenja smo ga pustili krvaveti. Ali naj ostanemo še nadalje gluhi za obupne prošnje po pomoči?

V četrtek, dne 25. V. 1922. priredi celokupna akademska mladina »Ruski dan«, ki naj bo izraz volje, da hočemo pomagati bratskemu ruskemu narodu v nesreči.

Žrtvuj sleherni, kolikor more, kajti pomoč mora biti izdatna, če hoče biti sploh pomoč.

Pripravljali odbor.

INTERPELACIJA

sodruka dr. Milana Koruna na gosp. ministra notranjih zadev v zadevi občinskih volitev v Kapelah, okraj Brežice v Sloveniji.

Gospod minister! Koncem leta 1921. so se vršile v Kapelah, okraj Brežice v Sloveniji ponovno občinske volitve. Pri volitvah so se zgodile nerednosti posebno glede razglašanja občinskih volitev, ki se je izvršil na tak način, da niso bili volilci pravočasno in primerno obveščeni o razpisu volitev. Zato se je tudi kakor trdi oblast, prepozno vložila kandidatska lista soc. stranke in se pri volitvah ni mogla upoštevati. Kakor razmere stoje, je bil pri celi stvari očividni namen protežirati pri volitvah edino nasprotno stranko in je oblast zato tako postopala. Vse pritožbe so ostale brezuspešne.

Da se v bodoče ne bi slični dogodki ponavljali, čast mi je vprašati Vas, gosp. minister, ali ste voljni dati se podučiti o nerednostih pri navedenih volitvah in za bodoče poskrbeti, da se slične stvari ne bodo več ponavljale?

Interpelacija, ki smo jo zgoraj navedli, bo dobila prav gotovo zelo zanimiv odgovor iz ministrskih ust. Nam pa je šlo ob tej priliki tudi za to, da ljudstvu osvežimo za bližnje volitve spomin, kako je bilo mogoče, da so najbolj korumpirane stranke na njegov račun dosegle večino in zlezle po svojih zastopnikih na visoke stolce, da si napasejo trebuhe, ko trpi delovni sloj pomanjkanje vsega.

Tedenski pregled.

Ljubljana, 24. maja 1922.

Genovska konferenca se je končala. Rekli bi, da brez uspeha, če bi ne vedeli, da je ogromen uspeh že to, da je buržoazna diplomacija, ki je mislila s povabilom Rusije na to konferenco iz njenega položaja kovati svoj kapital, žalostno pokleknila pred prebrisanostjo sovjetskih

diplomatskih zastopnikov. Ta trdi oreh, kakor je Rusija, je povzročil, da se je moralo delo konference ustaviti in je postalo potrebno, da skliče antanta čisto novo konferenco v holandsko mesto Haag, ki bi naj poravnala specialno vse spore in zadeve med buržoaznimi državami in Rusijo. Rusi triumfirajo. Ne samo, da so do krvi izbičali meščanske politike in se na licu mesta poučili, da je položaj kapitalističnih držav vendar enako slab, če ne še slabši kot pa v Rusiji, temveč so dosegli pozitivne uspehe tudi v tem, da so končno veljavno sklenili pogodbo z Nemčijo, kar je uplivalo kakor mrzel curek vode na antantne imperialiste. Antanta se ne čuti več varno, pomagati pa si dosti ne more, ker nima več za sabo bogatega strica v Ameriki. V zadnjih dneh govore o tem, da name-rava tudi Italija po vzgledu Nemčije stopiti v tesnejše stike z Rusijo.

Drugi pozitivni, čeprav še ne končnoveljavni uspehi genovske konference bi bil sporazum, ki sta ga dosegli naša in laška delegacija v Santi Margheriti. Listi poročajo zadnje dni, da so se pogajanja nepričakovano zaobrnila nam v prid, ker je Italija popolnoma pristala na izvedbo rapalske pogodbe. Kakor rečeno, te vesti še niso docela potrjene, zdi se pa, da so resnične, ker jih spravljajo v zvezo z nastopom Angleške nam v prid. Da je Angleška Italiji dala migljaj, naj nikar ne tira svoje imperialistično - šovinistične politike proti naši državi še nadalje v starem tiru, bi bilo razumljivo, če pomislimo, da se je začela Mala antanta in žnjo Jugoslaviji vedno ostreje naslanjati na Francosko, to je v nasprotje z angleško politiko, in da ima Angleška svojo korist od tega, če si Jugoslavije ne odvrne popolnoma.

Na Bolgarskem je izbruhnil upor proti ruskim beguncem generala Wrangla, ki so se v tej državi v zadnji dobi vedli vedno bolj predrzno, opirajoč se na svojo oboroženo moč. Upor so izzvali komunisti in socialisti v zvezi s Stambolijskijevimi seljaki, povod pa je dala nota generala Wrangla bolgarski vladi, v kateri se je ta gospod ostro in z zelo predrznimi grožnjami spustil nad politiko te vlade, ki nikakor ni voljna, kakor n. pr. naša, podpirati kake reakcionarne oborožene namere njegovih tolp proti sovjetski Rusiji. Tekla je kri in še teče, do stotisoč Wranglovcev je bilo razoroženih in izgnanih. Prve dni so poročila ta upor predstavljala kot nekaj državnih prevrat, izgleda pa, da tega namena vsaj v začetku ni imel, čeprav ni izključeno, da se upostavi na Bolgarskem nova vladavina, ker se je Stambolijski, ki ima danes tam absolutno moč, v Genovi popolnoma naslonil na sovjetsko Rusijo in je žnjo sklenil po vzgledu Nemčije pakte, o katerih pa do danes še ni nič gotovega znano.

Pri nas se razmere nočejo izboljšati. Nasprotno, bližajoče se volitve vladotvorne kroge prav nič ne strašijo, da bi svojega prokletega rokodelstva alias korupcionarne politike ne uganjali še v huiši meri kot pa doslej. Zdi se, da visoki krogi danes na nič drugega ne mislijo kot samo na to, kako bi se za bližajočo se kraljevo poroko čimboli postavili z »zaslugami«, za katere seveda pričakujejo mastnih nagrad. Načrti za veselice in poročni darovi — to je najvišje, kar zmorejo naši »merodajni« v teh dneh.

Še najlepše, kar se suče okrog tega dogodka je — obljuba, da se bo ob tej priliki izdala amnestija za vse politične

in druge zločince. Natančnosti sicer še niso znane, vendar pa vemo, da bo šla amnestija v dobro predvsem tistim proletarskim krogom, ki so trpeli in še danes trpijo po ječah-mučilnicah radi zakona o zaščiti države. Pomiloščeni bodo tudi komunisti »atentatorji«, med njimi Stejić.

Finančni minister dela v zadnjem času velikanski veter s posojilom, ki ga hoče dobiti iz Amerike in ki dosega ogromno vsoto 100 milijonov dolarjev, kar seveda ne bo ravno lepo izgledalo v naši državni blaginji in pozneje v žepih naših davkoplačevalcev. Ponudb dobiva baje toliko, da se radi tega še ni mogel odločiti, katero naj sprejme.

V Mariboru je prenehala pasivna rezistenca in izprtje delavstva v železniških delavnicah. Delavstvo si je s svojo mirno in disciplinirano solidarnostjo izvajalo sijajno zmago.

Mahten dogodek, ki mu drugi in predvsem klerikalci pripisujejo velik pomen, ni pa ne, je seja vodstva SLS, ki se je vršila 21. t. m. v Celju. Na tej sei je SLS dokumentirala, da hoče še nadalje voditi tisto dvoglično, sleparsko in koritarsko politiko, kakor jo je doslej še vedno, v prid svojim vodilnim krogom in v neizmerno škodo slovenskega ljudstva. Vsa breznačelnost in duševna praznота katoliških krogov se kaže v resoluciji, ki so jo sprejeli kot zaključek svojega sejanja. Iz te resolucije nam je razvidno, da sta obe struji v klerikalni stranki, monarhistična in »republikanska«, druga pred drugo kapitulirali in se sporazumeli za nadaljnje skupno delo, ker le na ta način bo celotni stranki mogoče, da bo dosegla tiste uspehe, ki jih hoče imeti: da si bo izvojevala na Slovenskem koritarsko premoč — seveda, če bodo njene mase še vnaprej obstajale v svoji brezmiselni slepoti in ne bodo hotele iz dejstev spregledati, da služijo le kot lestvica, po kateri plezajo razni črni in črnordeči gospodje k svojemu cilju. Klerikalna stranka si prav rada nadevlie naslov »socialistične«, čeprav vse nieno dosedanje delovanje izpričuje, da je ravno ona najbolj agilna med tistimi, ki lomijo za »od boga postavljeni« kapitalistični red svoja kopja in vzdržujejo ljudstvo v temi nevednosti in nezavednosti in čeprav je celo nje program tak, da očitno izpoveduje svoj breznačelni buržoazni svetovni nazor. Kaj naj rečejo n. pr. tisti ljudje, ki so o socializmu vsaj nekoliko poduhali, pa berejo v celjski resoluciji stavek, kakor je tisti, ki pravi, da je za SLS vprašanje republike in monarhije drugovrstno! (Glej »Slovenca«, št. 117!) Republika — vlada zavednega ljudstva in demokracije — in monarhija — že v principu vlada mazilencev in buržoaznih slojev — je SLS, stranki »socialistični«, nekaj brezpomembnega, dasi je ravno z geslom »republikanstva« za poslednjih volitev mogla priboriti svojemu gnijočemu uplivu še nekaj uspehov! Pameten človek bo dejal: »Opice!« ali pa: »Politič — polniši!« in bo obrnil hrbet taki breznačelni, čisto buržoazni stranki, ki misli, da je socialistična in proletarska, če deluje s pobranimi frazami in demagogijo pred ljudstvom. Volitve so blizu, tedaj bomo imeli spet priliko opazovati, kako bo slovenski klerikalizem zopet enkrat zatajil svoje sklepe in z neverjetno nesramnostjo operiral z novimi frazami, novo demagogijo. Mislimo pa, da bodo takrat uspehi še slabši kot pri zadnjih volitvah. Ne pozabimo, da izpreminja SLS svoja »načela« samo zato, da pride v vlado, kamor

bi seveda ne mogla, če bi preveč operirala s samimi »republikami«. In če bo enkrat v vladi, je ne bo prav nič ženiralo, če ji bo treba svojo »ljudskost« dokazovati z novimi Zaloškimi cestami.

Politične vesti.

+ **Nasilni razpust ljubljanskega občinskega sveta.** Pretekli torek 23. t. m. je bila zadnja seja razpuščenega ljubljanskega občinskega sveta, ki se je pa kljub občinskih svetnikov JDS ni udeležil. Sejo je otvoril župan dr. Perič, ki je ugotovil sklepčnost ter podelil besedo podžupanu g. Riku Jugu, ki je v znak protesta radi kršenja samouprave občine ljubljanske prebral sledečo izjavo: »Večina občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane kot legitimna zastopnica ogromne večine ljubljanskega prebivalstva najenergičnejše protestira zoper razpust občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane, ker je to akt nasilja in zakonolomstva. Večina občinskega sveta odklanja vsako odgovornost za gospodarsko in moralno škodo, ki bo nastala mestu Ljubljana in njenemu prebivalstvu, ker najvažnejši sklepi vsled vladnega nasilja ne bodo prišli do uresničenja. Razpust občinskega sveta pomeni najeklatantnejše kršenje tisočletne avtonomije stolnega mesta, kar znači tudi zasmeh obstoječim zakonom. Večina občinskega sveta ne bo vlagala nobenega ugovora zoper ta akt nasilja, ker nima nobenega zaupanja v tiste, ki so to nasilje zakrivali in jim noče dajati povoda za zavlačevanje novih volitev. Večina občinskega sveta zahteva v imenu ogromne večine ljubljanskega prebivalstva razpis občinskih volitev v smislu obstoječih določil občinskega reda takoj po preteku 4 tednov. Že danes pa tudi ugotavljamo, da bo bodoči občinski svet zahteval od vladnih eksponentov strog obračun in jih bo delal osebno odgovorne za vse njihovo poslovanje. Obenem pa večina občinskega sveta tudi najodločnejše protestira proti razpustu upravnega odbora Mestne hranilnice z izjavo, da se delovanja v svetu ne udeležijo, ker ne mara nositi nobene odgovornosti za izjemno in nezakonito poslovanje, ki se je ustvarilo z razpustom upravnega odbora pri Mestni hranilnici. Večina izjavlja, da bo ljubljansko prebivalstvo informirala o pravih namelih, ki jih zasleduje vlada z razpustom občinskega sveta. Županu se naroča, da kot član odbora mednarodne zveze županov javi svoj izstop iz te zveze in obrazloži vzroke svojega izstopa v posebni spomenici.« — Govoril je nato v imenu NSS občinski svetnik Tayčar, v imenu SLS občinski svetnik Stanovnik in v imenu stare JSDS, ki sploh več ne obstoja, občinski svetnik Kocmur. O temu gospodu, ki ni član naše socialistične (SSJ), smo že itak povedali svoje mnenje, zato ga ne bomo zopet ponavljali. Opozorjamo samo še na današnji članek »Nasilje«, v katerem smo izrazili svoje mnenje o nasilnem razpustu ljubljanskega občinskega sveta.

+ **Kraljeva poroka, ki mora zanimati delavno ljudstvo.** Iz Belgrada poročajo na vse strani o velikanskih pripravah za kraljevo poroko. Dosedaj je priglasilo svojo udeležbo pri poročnih svečanosti že nad 80.000 oseb iz vseh strani države. Samo na tribunah je že dosedaj napravljenih sedežev za 11.240 oseb. Monitorji, ki bodo spremljali kraljico Mariolo pri prihodu v Belgrad, so se že zasedrili v zemunskem pristanišču. Za zastopnike

časopisja so pripravili posebno ladjo, ki bo vozila po Donavi pred jahto, na kateri bo dospela bodoča kraljica. Priglasile so se brezštevilne deputacije iz inozemstva, ki bodo prisostvovala poroki, pri kateri bosta nosila kralj Aleksander in kraljica Mariola zlate krone, ki sta jih nosila pokojni kralj Peter in njegova žena pri svoji poroki. Vlada je mestni občini nonovno dovolila 4 milijone kron, ki jih bo porabila za priprave ob priliki kraljeve poroke, odboru za pripravo poročnih svečanosti pa neznatno vsotico v znesku 25 milijonov kron. Ker so pričela naravnost deževati iz vseh strani poročna darila, je bil ministrski svet primoran izdati naslednjo odredbo: 1. Vsa poročila v darovih se morajo pošiljati upravi kraljevega dvora, kjer se edino morejo dobiti potrebna navodila. 2. Darovi smejo biti le a) nacionalnega, zgodovinskega ali etnografičnega značaja, b) občekoristne ustanove ali fondi. Pripravila pa se je tudi že policija, ki je izdala naredbo, da smejo prisostvovati svečanostim kraljeve poroke raz balkonov, teras in oken samo oni, ki imajo pisмено dovoljenje. Zakaj kdor bo brez dovoljenja gledal, ga bodo zaprli in kaznovali z denarno globo. Zato so že osnovali poseben urad za vse tiste, ki prosijo za dovoljenje. Kakor pa beremo v belgrajskem listu »Kroz štampu«, se je osnoval še neki drugi urad, ki je izdal sledeči proglas: »Nekoliko Belgrajčanov, ki nočejo prenašati in tudi ne gledati robotosti javnih ali varnostnih organov v času svečanosti pozivajo vsakega, ki se v tem z njimi strinja, da se vpiše v njihovo društvo v svrhu dogovora, kje bi se dalo prebiti vseh pet paradnih dni izven mesta Belgrada. Prijave sprejema vsaki dan od 11. do 12. ure Siniša K. Timotijević, Kofarčeva ulica 11.« — Ker že pišemo te skromne vrstice o kraljevi poroki, o kateri prinašajo meščanski časopisi kar cele strani, mislimo, da ni odveč, če še pri-
pomnimo, da živimo v »prosvitljenem« 20. stoletju.

+ **Iz otvoritvene seje češkega parlamenta.** V torek, 23. t. m. je bila otvoritvena seja češkega parlamenta, ki jo je tvoril ministrski predsednik Beneš. Vse češke stranke so ga viharo pozdravljale, z burnimi medklci pa so ga vzprejeli socialisti, komunisti in Nemci. Socialisti so ga opozarjali na stavko delavstva v kovinski industriji in obupni položaj delavcev vseh strok. Beneš je nato govoril o angovški konferenci in o sporu med Anglijo in Francijo. Ob tej priliki je povdaril, da hodi Češkoslovaška v sredi med njima. Omenil je dalje, da bo razpravljala haaška konferenca predvsem le o priznanju pred in povojnih dolgov in privatne lastnine inozemcev s strani sovjetske Rusije in pa končnoveljavno odprtje Evrope za Rusijo in končnoveljavno odprtje Rusije za Evropo, z dovolitvijo kreditov in obnovitvijo medsebojnih gospodarskih odnosov. Končal je svoj govor s patetičnimi vzkliki na angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgeja in na »rekonstrukcijo Evrope«, ki ni po njegovem mnenju več beseda, temveč delstvo. Kakor že rečeno, so ga spremljali socialisti z viharimi medklci.

Dnevne vesti.

Neuvidevnost prometnega ministarstva. Ljubljanski kovinarii prirede dne 4. in 5. junija izlet na Jesenice. Zaprošili so prometno ministarstvo, da z ozirom na namen dovoli udeležnikom tega izleta vsaj 50%ni popust od normalne voznine, ker

so udeleženci vsi v slabem gmočnem položaju in bi se sicer ne mogli udeležiti tega poučnega oglada jeseniških tovarov. Toda prometno ministrstvo nikakor ne zna ceniti takih koristnih prireditev. Od bilo jim je prošnja z utemeljitvijo: »Za to nima ni zakonske ni finansijske možnosti.« Radovedni smo, kje dobi prometno ministrstvo zakonske in finansijske možnosti za znižanje voznine udeležnikom raznih zabavnih izletov!

Sramota državnih uradov! Pošto in brzojavno ravnateljstvo nam je poslalo dopis, ki je sramota za ravnateljstvo, ker zaposluje in plačuje ljudi, ki bi morali znati vsaj nekaj slovenščine, če ne drugega. Dopis je bil dostavljen celo brez podpisa in smo radovedni, kdo je odgovoren zanj. Tudi vsi ostali državni uradi niso nič boljši. Zato je že skrajni čas, da postanejo zmožni slovenskega pismenega jezika.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptujem in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 6. do 13. maja 1922 dela 209 moških in 154 ženskih delavskih moči. Delodajalci pa so iskali 237 moških in 166 ženskih delavskih moči. Posredovani se je izvršilo 194. V delo se sprejmejo: rudarji, tesarji, šivilje, gozdni delavci, zidarji, mizarji, čevljarji, krojači, šivilje, strojni in stavbeni delavci, ključavničarji, kleparji, vzgojitelji, služkinje, kuharice, vajenci in vajenke.

Rad občinkega lova v Cvetkovcih je sodr. Korun naslovil na ministra za šume in rube Rafajloviča naslednjo interpelacijo: Gospod minister! Občina Cvetkovci v Sloveniji oddala je pravičnim potom iz proste roke lov tamošnjemu lovskemu društvu. Ta pravičen sklep občinskega odbora pa direkcijska šuma v Ljubljani s svojim odlokom št. 682 z dne 18. marca 1922 ni potrdila. Proti temu sklepu se je občinski odbor v Cvetkovcih pritožil na vaše ministrstvo. — Čast mi je, vprašati Vas, kako ste zadevo blagovolili rešiti in če je še niste, vas prosim, da blagovolite vložiti priliziv šimpreje ugodno za občino rešiti in me o tem pisemnim putem obvestiti.

Ruska zbirka. Za gladijoče v Rusiji so darovali: Prašnikar v Vinji gori 1.25 Din, 1. majnika so nabrali v Ptujem ss. Jakob Fujan, Ivan Kralj, Fran Lazar, Val. Moran 500.50 Din, kovinarji v Sv. Lovrencu na Poh. so darovali 114 Din, skupna vsota dosedaj nabranih darov znaša 8101.40 Din.

Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Menični blanketi nove emisije se izdajo v najkrajšem času v promet in se bodo najkasneje koncem meseca maja 1922 dobivali pri oblaščenih prodajalcih (trafikanth). Finančna deželna blagajna v Ljubljani in davčni uradi izven Ljubljane so zavezani prodajati neposredno strankam le menične blankete v vrednosti po 13 Din 20 para in nad to vrednostjo. Po 30. juniju 1922 je kolkovanje (dokolkovanje) meničnih blanketov dopustno samo v zmislu člena 13 taksnega in pristojbinskega pravilnika (Uradni list št. 104 1921) in se smejo uporabljati izključno in sicer tudi ob tem dokolkovanju samo monopolizirani menični blanketi nove emisije. Živinski potni listi (stočni pasoji) stare emisije razen onih po 50 para, ki ostanejo še dalje v veljavi, se smejo ob predpisnem dokolkovanju uporabljati samo do 30. junija 1922 in se zamorejo zamenjati proti onim nove emisije oziroma onim stare emisije po 50 para (eventuelno proti doplačilu) do 31. julija 1922 potom okrajnih glavarstev, ki prejmejo posebno navodila. Ze rabljeni živinski potni listi, ki so opremljeni z uradnimi potrdili i. sl. in živinski potni listi stare emisije po 50 para, ki ostanejo še dalje v veljavi, se ne zamenjajo.

Prošnje za prireditev loterije (tombole) se stavišajo stranke večinoma pomanjkljivo in jih vlagajo prepozno. Vse to zavlačuje rešitev, oziroma onemogoča gladko uradno poslovanje. V interesu strank je, da vlagajo take prošnje na kmetijsko ministrstvo potom pristojnega okr. glavarstva (magistrata). Prošnje morajo biti pravilno kolkovane in vložene 2 meseca pred prireditvijo. V prošnji je natančno navesti kraj, dan in namen prireditve, število srečk (tablic) ter cena za posamezno srečko. Če želi stranka oprostitve pristojbinskih plačil, je to v prošnji poudariti. Za vsak slučaj je navesti tudi dan, na katerega se prireditev namerava eventualno preložiti.

Plitviška jezera — izlet in sestanek. Slovensko Planinsko društvo priredi za Binkoštno praznike sestanek in izlet k Plitvičkim jezerom. Udeleženci SPD imajo polovično vožnjo po državnih in južnih železnih. Ta ugodnost velja od vstevši 2. do vstevši 8. junija t. l. Odhod iz Ljubljane 2. junija ob 17.53, zbirališče pol ure prej na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Udeleženci naj se prijavijo, če mogoče, v pisarni SPD,

Kralja Petra trg št. 2, za informacije. Člani podružnic dobijo lahko vse podatke pri podružniških odborih. V pisemnih prijavah naj vsak označi, ali reflektira na voz iz Vrhovine, ali namerava iti ca 4 ure peš iz Rudopolja k Plitvičkim jezerom. V slučaju spremembe voznega reda uporabimo temu vlaknu odgovarjajoči vlak po voznem redu od 1. junija t. l. K obilni udeležbi vabi odbor SPD.

Ljubljana.

SODRUGI V LJUBLJANI IN OKOLICI POZOR!

Podružnica kovinarjev v Ljubljani je sklenila, da napravi o binkoštnih praznikih dvadnevni izlet na Jesenice, Bled in okolico, nakar opozarjamo vse sodruge v Ljubljani in okolici. Naprosili smo ravnateljstvo državne železnice za polovično vožnjo. Vse informacije daje s. Jankovič v tainištvu kovinarjev, Selenburgova ulica 6, II. nadst., ki obenem tudi sprejema prijave.

Fevdalizem. Deveto javno predavanje Zvonimirja Bernota, glavnega urednika »Napreja«: Fevdalizem. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 10 minut. — Sobota, 27. maja 1922. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. — Cena vstopnicam običajna.

Obvezni pololetni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične 1. julija. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. junija prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo, 5. ubožni list, 6. npravnstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen, učenci imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se pončne ogledovanje klavne živine in mesa.

Pripomba. Na »čudne razmere v gledališki upravi« lahko pripomnimo, da je nerednostim, ki so se dogajale dne 20. t. m. predvsem krivo občinstvo samo, ker čita časopise le tjavendan.

Javno brezplačno cepljenje zoper koze se bo vršilo v zmislu magistratnega razglasa od 26. maja dalje. Več na lepakih.

Celje.

Štorovsko pevsko društvo »Bodočnost« namerava prirediti na Binkoštno nedeljo celodnevni izlet na goro Ojko. Odhod iz Celja z vlakom ob 8. jutraj. Povratek z večernim vlakom. V slučaju slabega vremena se izlet preloži na poznejši čas. — Odbor.

Maribor.

Kaj zahtevajo božji namestniki od viničarjev. Prigodom smrti mariborskega škofa je knezoškofijski ordinarijat pozval vse na škofovih posestvih zasužnjene viničarje k škofovemu pogrebu. Dan pred pogrebom je prišla v mesto siromašna hčerka viničarja, pa je povedala navedeno in dejala: »Če bi vi umrli, bi že prišli k pogrebu, saj ste mi že tolikrat dali kaj za v usta. Ah, da zahtevajo nas viničarje k škofovemu pogrebu, tega ne bodo dosegli. 2 (beri: dve) kroni nam je plačeval škof na dan. Lačni, bos in razcunjeni smo tudi v največji zimi hodili v škofovo palačo, pa nikoli ni bilo nič tam za naš lačni želodec, čeprav smo služili njemu stotisoče. Danes pa naj bi šli za pogrebom onega, ki nas je pustil umirati? Nikoli!« — Bile so to besede viničarskega delketa, ki je moralo iz dna duše zasovražiti še mrtve božje namestnike. Značilne so te besede in strašna obsodba obenem!

Koliko popijejo mariborski frančiškani. Svojičas so mariborski frančiškani prosili mestno občino, naj odpiše davek od 15.000 litrov vina, ki so ga v preteklem letu popili v kloštru. Kakor je videti iz tega, oo. frančiškani niso revčki, še celo nasprotno trdimo. Samo radovedni smo, koliko popijejo v njihovih vinogradih za brezdelne očete od dela upognjeni — viničarji? — O, lušno je v kloštru, kakor v oštariji!

Iz stranke.

Z ozirom na sklep Pokrajinskega odbora SSJ in KDZ z dne 7. maja, objavljenem v »Napreju« št. 106 z dne 11. maja, pozivljamo vse ljubljanske sodruge, ki si hočejo ohraniti stare članske pravice, da poravnajo pravočasno zaostalo članarino (najpozneje do zadnjega maja). Članarina se bo pobirala ta teden v četrtek dne 25. t. m. od 10. do 12. in v soboto od 19. do 20. v upravnishvu »Napreja«, Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. — Krajevni odbor SSJ v Ljubljani.

Krajevna politična organizacija SSJ v Spod. Šiški naznanja, da se bo vršil nje izredni občni zbor 24. maja ob 8. zvečer z zelo važnim dnevnim redom. Udeležba vseh članov dolžnost!

Ker nekatere organizacije še vedno ne obračunavajo pravilno, jih opozarjamo na tozadevno pojasnilo v »Ljudskem Glasu« št. 15 (»Napreje« šte. 84.) z dne 13. aprila v koloni: Iz stranke.

Polzela. Krajevna organizacija KDZ v Polzeli opozarja vse svoje člane na redne mesečne sestanke, ki bodo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. jutraj pri sodrugu Antonu Polesniku v Polzeli št. 61. Vsak član naj vzame s seboj izkaznico. Pobirala se bo tudi članarina in sprejemali novi člani. Udeležba vseh članov dolžnost. — Odbor.

Sevnica. Dne 30. aprila je imela tukajšnja krajevna organizacija javen shod na trgu. Shod je otvoril sodrug Vidic, ki je pozdravil navzoče in nato podal besedo govorniku sodrugu V. Komavilju iz Ptujem. Le-ta je v jedrnatih besedah razložil pomen organizacije in pomen praznovanja Prvega maja. Ljudstvo je vsa izvajanja sodr. Komavilja z vihrnim navdušenjem odobraval. Želimo, da bi ljudstvo pokazalo tudi z dejanji, da je razumelo pomen organizacije. Op. uredn.)

Iz strok. gibanja.

Okrožna strokovna konferenca organizacij, včlanjenih v Strokovni komisiji za Slovenijo, se bo vršila v nedeljo 28. maja na Jesenicah v Dejavskem domu (na Savi). Začetek ob 9. dopoldne. Vsaka podružnica jeseniškega okraja odpošlje na vsakih 50 članov po enega delegata. Dnevni red konference je: 1. Referat o socialni zakonodaji. 2. Referat o tarini politiki in organizaciji. 3. Volitev odbora Okrožne strokovne komisije. — Tajništvo Strokovne komisije.

Spored Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sreda, 24. maja. »Lilium«. Izven.
Četrtek, 25. maja. »Ljubezem«, zadnjikrat v sezoni. Izven.
Petek, 26. maja. »Lilium«. Red B in D.
Sobota, 27. maja. »Peterčkovce poslednje sanje«, otroška predstava za izvenljubljanske šole; začetek ob dveh popoldne. Izven.
Nedelja, 28. maja. »Pohajšanje v dolini šentflorjanski. Izven.
Ponedeljek, 29. maja. »Madame Sans Gène«. Red C.
Torek, 30. maja. Zaprto.

Opera:

Sreda, 24. maja. »Lakme«. Red C.
Četrtek, 25. maja. »Madame Butterfly«. Izven.
Petek, 26. maja. Zaprto.
Sobota, 27. maja. »Rigoletto«, gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Red A in E.
Nedelja, 28. maja. »Tosca«, gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Izven.
Ponedeljek, 29. maja. Zaprto.
Torek, 30. maja. »Rigoletto«, gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Red B in D.

PRAVKAR JE IZŠLA KNJIZICA POD NASLOVOM »RAZVOJ SOCIALIZMA OD UTOPIJE DO ZNANOSTI«, prevod znanega Engelsovega dela, ki je prevedeno že na vse svetovne jezike. Slovensko delavstvo že od nekdanjega greša knjige, ki bi ga na nazoren in jednat način uvedla v socialistično znanost, ker se nikakor ne more zadovoljiti ali na celo vzgajati zgolj s propagandnimi govori svojih govornikov na shodih. In gornji svrhi ustreza priznana najboljša omenjena Engelsova delce. Čitaloč to knjižico razumevaš čimdalje bolj in takorekoč, kakor na dani ustroj in razvoj človeške družbe tekom stoletij in čimdalje lasnejše spoznavas njuno smer nlenega razvoja v socializem. Zanimiva je slika o razmerah za časa utopističnih socialistov in raznih sistemih o socialistični preuredbi človeške družbe, dokler ni Marks odkril temelja, na katerem se gradi socialistična znanost. Kaj takega mora zanimati vsakega delavca, zanimati prav posebno še radi tega, ker si bo, čim dvakrat ali trikrat pazljivo prebere gornjo knjižico, pridobil prvo in nujno potrebno splošno socialistično naobrazbo, brez katere ne more biti nobene trdne organizacije. Knjižica se toplo priporoča kot podlaga k razpravam, disku-

sijam in predavanjem o socializmu. Delavci, se zite torej po delu, katerega ste že dolgo pogrešali, da se utrdite v socialistični naobrazbi in v veri v socializem! Spoznavajte svojo lastno zgodovinsko nalogo! Proučite svetovno svoje delavsko gibanje! — Naklada knjižnice je zelo majhna, Cena 5 Din (poština posebej). Naročila sprejema uprava »Napreja«. Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Že dolgo smo odlašali z razsvetljenjem brezštevilih krivic nekdanjega klerikalnega režima, in sicer zato, ker mora biti vsakega človeka, ki ima količkaj vesti, v dno duše sram, ko to vidi, in tudi mi pod nobenim pogojem ne smemo takega početja hladnokrvno prezreti. — Po lanskih občinskih volitvah je prišla uprava občine v socialistične roke. Smrad prejšnje uprave se je razširil celo do okrajnega glavarstva, kajti ob priliki, ko so tamkaj zaprisegli vse občinske svetovalce dotičnega okraja, so jih oblastva rotala, naj ne slede vzgledu dosedanje črešnjevske občine. Velikanski nered, ki je prešel v roke novemu — sedanjemu — odboru, je ta le z največjim naporom premagal. Staro šaro je kar bodlo v oči, ko je občina pod socialističnim vodstvom takoj plačala vse dolgove, ki jih oni radi znatnosti niso bili zmožni v 20. letih poplačati. Pa tudi to, da so bile takoj vse že sedem let zanamariene občinske ceste popravljene — in kljub temu še ni bila občinska prazna. — Kako se tukajšnjim klerikalcem toži po županskem stolcu, je razvidno iz tega, da je prejšnji župan, sedanji odbornik, sklicaval občinsko sejo kar na svojo roko brez vednosti sedanjega župana. Pa mu je bridko izpodletelo. Danes nihče več ne pleše na njegovo godbo. Bajе se kar peni, in tudi upravičeno, saj ne more več v imenu občine na svojo roko izdajati različnih potrdil, kakor se je to dogajalo za časa paševanja njegove klike. — Leta 1919. je prejšnji občinski svet podal izjavo, da tukajšnja občina ni potrebna agrarne reforme, to pa brezdomno zato, da so zvesti pristaši lahko nemoteno kupili približno 10 ha zemlje, ležeče v tej občini. Le stari socialisti so se temu upirali in s tem počasi uglašili pot v občino tudi agrarni reformi. Pa takoj pri prvih volitvah v agrarni odbor so klerikalci zopet uganjali svoje pustolovstvo. Na priziv so namreč z zlobnimi nakanami podpisali le 2 odbornika, oba voljena v neklerikalni skupini, in enega člana volilne komisije, ki ni imel dejanskega ničesar govoriti, kar vse skupaj ni oddaleka ni prišlo v poštev. S tem so jasno pokazali svoje smrtno sovraštvo do izvedbe agrarne reforme, kar si bomo dobro zapomnili predvsem mali kmetje. — Dobremu klerikalnemu gospodarstvu je najlepši dokaz župnišče samo. Pregovor pravi: Kjer je gospodar pijanec, streha rebra kaže. Pa g. župnik se ne zmeni zato, da ima le 50 orakov veliko in v tukajšnjem kraju najlepše posestvo. Kaj mu je če spravi denar, ki ga je stržil pri lesu, poljskih pridelkih, slami in drugem, za cerkev, za maše, za zvonove, za streho itd., itd.! Bodo že verne ovčice poskrbele, saj so zato tukaj. Če ne bodo izlepa, jih bo na ob priliki nahrulil in prestrašil s peklom, takoj bodo vsi posegli v žepe in si kupili nebesa. — Ljudstvo premišljuje, zakaj je nekaterim vse nabavljeno na račun drugih in zakaj nismo že na tem svetu pred Bogom vsi enaki!

Oplotniška sužnost. Dopis v »Napreju« št. 83, kjer smo predložili vsej javnosti, kako krivično odmerjajo pri nas dohodninski davek, je povzročil v Oplotnici veliko razburjenost. Vsi prizadeti gospodje bi bili kmalu skočili iz kože.

Takoj so se odpeliali po »pravico« na sodnijo v Konjicah. Najraši bi videli, da bi jim dopisnika v tistem trenutku obesili. Na sodniji so jih prav s težavo poučili, da ni dopisnik poročal prav nič neresničnega in jim odsvetovali škodljivo »sveto« jezo. Toda »ponedolžnem« obrekovanemu gospodju se niso dali umiriti. Poslali so enega iz svoje srede v Maribor, da tam preskrbi našemu dopisniku vešala. Pa tudi ta pot se jim je izjalovila. Tedaj pa so se oprijeli zadnje rešilne bilke. Naprosili so nekoga gospoda, ki nam je dobro znan, da jim je napisal »zagovor« v »Straži« št. 48. Tu je pisec članka le formalno zadostil zadregi in dolžnosti odgovora, opral pa gospodov ni. Nasprotno, z njimi vred je tudi sebe še bolj ožigosal. Edino njegovo orožje so bile psovke, ki jih je pobiral izključno na cesti, v hlevih in po drugih umazanih prostorih, ter jih metal z vso svojo »energijo« vse vprek, ravnotako kakor vse ostale besede. Očita, da naš pisec, ki piše o treznosti »baje sam ni trezen, ali pa iz obupa nad samim seboj skuša strezniti različne vinske bratce. Če pa oboje ne velja — spi, ker ne vidi, da je ljudstvo že temeljito trezno, katero predobro pozna...« (Nato sledi zrcalo njegove velike srčne in umske izobrazbe, ki si jo je osvojil, koder je pobiral in si izposojeval vrsto svojih zvišenih »žurnalističnih« izrazov.) Člankariju svetujemo, naj pometa najprvo pred svojim pragom in pred pragom svojih somišljenikov, za tem naj se gre za precej časa vsestransko nabraževati k pastirjem in šele nato naj poskuša prodajati svoje »spretno« zagovornišvo. Najprvo naj pogleda človeka, ki je takorekoč duša njih obstoja in gibanja, če ni več v gostilni kot pa v cerkvi. Spomni naj se »Kmetijske zadruga«, ki iztoči žganja več kot vse druge prodajalne v tem kraju in kake žalostne prizore predstavlja ljudstvo, ki je »temeljito trezno«. Nešteto nas je prič različnih pripetljajev njegovih vinskih bratcev, ki so odhajali iz »socialne« ustanove in kako so morali celo neko žensko na voz privezati, ker je treznost preveč učinkovala, kako in zakaj so kuhali v zadrugi kotle čaja itd., itd. — Nadalje pisec še bolj nerodno pere svoje privržence, kot pa zna blatiti svoje nasprotnike. O Oberskem ugotavlja, da ni tako premožen, kakor je bilo navedeno v »Napreju«. Toda mi vprašamo: Ali je g. Oberski svojo veliko žago prodal, ali daroval? Kdo zalaga z vsem blagom trgovino in gostilno na Prihovi, Ali on oddaja naravno ali »krščeno« vino? Kdo ima več dobička, najemnik ali gospodar? Ali je resnica, da je odposlal samo par vagončkov lesa? Mar ni resnica, da večino lesa izvažajo z vozom preko Poljčan naravnost na Hrvaško? Dvomimo, če je to znano tudi davkarji! Ali je g. Oberski res tako dobitljiv, kakor zagotavlja pisec? Mogoče za gospodo?! Naj se člankar le spomni na leto 1919., ko nikjer ni bilo mogoče dobiti soli in naj šele potem sodi. Mar ga ni, ko je dobil pol vagona soli, prosila neka žena s sklenjenimi in povzdignjenimi rokami, naj ji jo proda nekoliko? Kaj je storil? Kakor psa jo je odpodil! Podobnih »dobrotljivosti« bi lahko še nešteto navedli. Ali ni vsem znano, koliko je Lavriču iz Konjic prodal opeke in koliko tisočakov daruje za razne kulturne in verske namene? — Dohodnine mu *pa kljub vsemu temu takorekoč ni treba plačati! — Veleposestnika Šparovica zagovarja, da so večina njegovega posestva neplodnosni gozdovi. Mi pa imamo

dokaze, da je samo lansko leto in samo enemu mesarju prodal za 140.000 K ži-vine, kar pa nikakor še niso vsi njegovi dohodki. — Pa vendar plača dohodninskega davka ravno toliko kolikor navaden delavec. — Končno zagovarja tudi g. Stojana. Tudi tega je skušal na vsak način razprtiti vseh dohodkov. Nam pa ne bo nihče dokazal in nas prepričal, da z mesečno pokojnino in s tremi obrtni prigospodari komaj toliko, da se sproti preživlja. — kaj šele, da bi plačeval dohodninski davek! — Če gospodje želite še kakih pojasnil in dokazov, vam jih bomo z velikim veseljem prinesli!

Črna. Upravitelj tukajšnjega grofovskega veleposestva, ki stanuje navadno v Guštanju, hoče vse starejše delavce odpustiti iz službe. Prvega je odgnal gozdarja Primožiča, sedaj pa hoče odpustiti tudi izredno sposobnega stavbinskega mojstra. Nastavljen je za paznika na žagi, toda upravitelj mu je zaukazal: ali stalno ročno delo pri žagi ali pa — skozi vrata na cesto. Istotaka usoda čaka tudi vse druge delavce, ki se potegujejo za Primožiča. Vsemu temu je veliko kriv tudi gozdar. Primožičev naslednik, Z upraviteljem vred se trudi, da bi vse starejše in preudarnejše delavce, od katerih nekateri služijo pri posestvu že nad 20 let, nadomestil z mladimi, s katerimi bi počenjalo, kar bi se jima zljubilo.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh del svetla za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfinije „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštino 120 K.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solčne poge, zajedance, nabore, i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 80 K.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i. t. d. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 80 K.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 24 K; Brkomaz 10 K; najfiniji Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 40 K; najfiniji Hega zobni prašek v patent škatuljah 40 K; puder za gospe v vrečkah 8 K; zobni prašek v škatuljah 12 K; v vrečkah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampooon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfiniji parfüm po 48 in 60 K; Močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poština posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja Elsatrg št. 252. Hrvaško.

Sprejmejo se takoj:

2 donašalca jedil,

2 vajenca,

1 blagajničarka za kuhinjo,

v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

Tovarna
JOS. REICH

Barva vsakovrstno --
----- blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Podružnice:

Maribor
Gospodarska ul. 38

Novomesto
Glavni trg

Kočevje
št. 39.

V trgovini
O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5

se dobe že po jako nizki ceni:

Moške obleke	od 160 din. naprej
Raglani	od 250 din. naprej
Moške hlače	od 80 din. naprej
Damski plašči	od 150 din. naprej
Damski kostumi	od 180 din. naprej
Damske modne obleke	od 200 din. naprej
Damska krila	od 60 din. naprej
Damske bluze	od 30 din. naprej

Spomladne novosti vedno v zalogi.

KRAJEVNI REPERTORIJ ZA SLOVENIJO

izide v prihodnjih dnevih.

Isti obseg vse kraje v Sloveniji in Prekmurju z dodatkom slovensko-nemško-madžarskim besedilom krajev. Ker naklada ni visoka, prosimo, da nam vsi zainteresirani takoj javijo svoja naročila, ker pozneje knjige ne bo več dobili. Cena knjige je 40 Din.

Uredništvo „Adresarja za Slovenijo“ v Ljubljani, Sodna ulica 5.

„Gazela“ **milo** je najboljši
domači izdelek.

Dobi se v vsaki trgovini.

Zahtevajte vedno in povsod
kruh in pecivo
I. delavske pekarne
v Ljubljani. Kolezijska ulica 4,
ki je najboljši.

V Ljubljani in okolici se prodaja v vseh prodajalnah, ki so označene s tozadevnimi napisi.

Za
2 dečka in 1 deklico
(7-13 let)

iščem popolne oskrbe. Ponudbe
pod „Moderna vzgoja“ na upravo
„Napreja“.

Nikak strup! Nikaka kemična kislina
kislina!

Garantirano pristni
na **namizni kis** na
debeli! prodaja najmodernejša automa-
tična kisova tovarna

FELIKS SCHMIDL,
Maribor, Koroška cesta 18.

Vsaka hišna gospodinja, ki skrbi za
zdravje svoje družine, zahtevaj povsod
samo pristni SCHMIDL-KIS.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji Izborna konstrukcija in
vare v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarov.

Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Začasno znižane cene!

Več dobrih mizarjev

sprejme takoj v stalni posel pod
zelo dobrimi pogoji

„Lesna in kovinarska zadruga“

v Strnišču pri Ptuj.

Stavbena in gostilniška zadruga „Delavski dom“

v Trboviah, r. z. z. o. z.

sporoča svojim članom, da toči dobra **dolenjska, bizeljska in ljutomerska**
izbrana vina, kakor tudi vedno **sveže pivo** v sodčkih in steklenicah, vedno
po konkurenčnih cenah.

VLOGE obrestuje po čistih 4½ %. Vloge so znašale 31. dec. 1921
K 582.971.17, rezervni delež K 29.022.19. Blagovni promet v letu 1921 pa je znašal
K 1.820.617.51.

Clan postane lahko vsakdo, ki plača K 50.— in vpisnino 50 vin.

JADRANSKA BANKA - BEOGRAD

Delniška glavnica: Din. 30,000.000.

Rezerve: Din. 15,000.000.

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street.

New York City.

Morska trava za modroce

v vsaki množini se dobi najceneje pri **SEVER & KOMP**,
Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

OBRTNA NAZNANILA.

Prva produkt. zadruga krojačev
Maribor, Ruška cesta 5

priporoča obleke za moške in
ženske po zmernih cenah in
dobre kakovosti.

... Prva mariborska ...

delavska pekarna v Mariboru,
Tržaška cesta št. 38, tel. 324,

priporoča
dober kruh in žemlje.

Gostilna "LJUDSKI DOM"

Maribor

Ruska cesta št. 7

priporoča
izbornu kuhinjo in pijačo.

... N. BRUNO MILJANIČ ...

tovarna kanditov in slaščičarna
najnižje cene in vsak čas sveže blago.
Maribor, Tkalska ulica 4.

Velika zaloga! Cenik zastoj!

Trgovina z pohištvo

Karl Preis, Maribor,

Stolni trg (Domplatz)

Najboljša in najcenejša pri-
ložnost za nakup

pohištva

za delavce in železničarje.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Ure budilke, ni-
halke, verižice,
zlatino, srebrnino, očale
in poročne prstane
kupite najbolje pri

A. Lečnik,

urar in zlatar,
Celje, Glavni trg št. 4.

Popravila dobra in točna.
Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji ceni.

!!! Delaj, zbiraj, množi in vlagaj !!!

Najboljše in najvarnejše naložite svoje
prihranke v

Poštni predal št. 13.

Telef. Int. št. 178.

Pošt. ček. rač. št. 10.532.

Brz. nasl. „Kodes“ Ljubljana.

Hranilnem oddelku

Konsumnega društva za Slovenijo, Ljubljana.

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ } brez odbitka rentnega in inva-
vloge proti $\frac{1}{2}$ l. odpovedi po 5% } lidnega davka.

Vloge se lahko vplačujejo osebno ali pa potom položnic v **centrali** v
Ljubljani ali pa v **podružnicah**: Celje, Store, Rogatec, Borovnica, Litija,
Kamnik, Tržič, Radovljica, Gorje, Kor. Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kr. gora,
Ljubno, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na
Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Crna I., Črna II.

Hranilni kapital K 4.000.000.

Vlagajmo prihranke le v lastno hranilnico!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo vporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15-II.

„Pošljite naročnino!“

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka

ustanovljena leta 1872

Beograd-Gornja Radgona-Kranj-Ljubljana-Maribor-Murska Sobota-Velikover.

Akcijski kapital
K 30.000.000
Rezerve K 16.000.000.

Izvršuje vse bančne
posle najkulantneje.